

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Biel na roky 2016-2022

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel na roky 2016-2022
Územné vymedzenie:	Obec Biel
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenie PHSR:	
Dátum platnosti:	
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	

Verzia 1 Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

OBSAH

ÚVOD	4
1. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel.....	4
1.1. Zámer spracovania PHSR.....	7
1.2. Harmonogram spracovania PHSR.....	8
1.3. Východiskové koncepčné materiály.....	10
1.4. Hodnotenie predchádzajúceho PHSR obce.....	10
A 2 ANALYTICKÁ ČASŤ	12
2.1 Vymedzenie riešeného územia.....	13
2.1.1 História obce.....	14
2.2 Základné fyzickogeografické charakteristiky obce	17
2.3 Súčasná krajinná štruktúra	19
2.4 Ochrana prírody	20
A.I.3 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	20
3.1 Ľudské zdroje	20
3.2 Domový a bytový fond	27
3.3 Dopravná a technická infraštruktúra	27
3.4 Hospodársko-ekonomický potenciál obce	29
3.5 Občianska vybavenosť obce	32
A.II.4 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	35
A.III.5 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	39
5.1 SWOT analýza potenciálneho rozvoja obce Biel.....	39
5.2 Kľúčové disparity – hlavné faktory rozvoja.....	40
B.6 – STRATEGICKÁ ČASŤ	42
6.1 Stratégia rozvoja obce (vypracovanie strategickej vízie na základe podkladov pracovných skupín).....	42
6.2. Hlavné strategické ciele a priority rozvoja obce	45
6.3. Návrh stratégie a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja.....	47
C .7 – PROGRAMOVÁ ČASŤ	48
7.1. Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR obce.....	48
7.2. Projekty a ich priradenie k jednotlivým cieľom a prioritám.....	51
7.3. Súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane	

východiskových a cieľových hodnôt.....	52
D.8. – REALIZAČNÁ ČASŤ	54
8.1. Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR.....	54
8.2. Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie.....	54
8.3. Stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám.....	55
8.4. Systém monitorovania a hodnotenia.....	56
8.5. Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2) – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.....	56
E.9 – FINANČNÁ ČASŤ	57
9.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR.....	57
9.2. Model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálnoekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce.....	58
9.3 Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania.....	60
ZÁVER	61
Povinné prílohy PHSR.....	62
Príloha č. 1: Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR	62
Príloha č. 2: Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR	63
Príloha č. 3: Zoznam skratiek použitých v PHSR	64
Príloha č. 4: Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky.....	65

ÚVOD

1. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Biel je základným programovým a výkonným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

PHSR :

- navrhuje systematickú a funkčnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja obce
- zameranú na realizáciu všestranného ekonomického a sociálneho rozvoja,
- čerpá najmä zo znalosti miestnych aktérov a odborníkov, ktorí najlepšie poznajú
- miestne problémy, potreby a rozvojové možnosti obce,
- umožňuje partnerom spoluúčasť na programovaní, realizácii a kontrole stratégie
- ekonomického a sociálneho rozvoja obce,
- pomáha zvyšovať všeobecné povedomie o potrebách obce a celého regiónu

A./ Potrebu zabezpečenia PHSR ustanovuje zákon č. 539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť spracovať Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako nástroja, pomocou ktorého sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja.

B./ Je dôležitou podmienkou pre získavanie externých zdrojov, napríklad z EÚ, štátneho rozpočtu a pod., nakoľko možnosť žiadať o nenávratný finančný príspevok z týchto zdrojov je podmienená dokladovaním súladu projektového zámeru s prioritami schváleného PHSR obce.

C./ Je nástrojom zachovávanía kontinuity rozvojových zámerov obce a efektívneho využívania vlastných zdrojov a potenciálu.

Programové a strategické plánovanie je metóda používaná na koordináciu jednotlivých činností, ktoré súvisia s plánovaním, realizáciou a vyhodnocovaním aktivít. Začína sa mapovaním územia, následnou analýzou, pokračuje definovaním cieľov,

formulovaním programovej časti a spracovaním návrhu procesu implementácie stratégie. Pri spracovaní strategického programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 – nariadenie o štrukturálnych fondoch.

Cieľom predkladaného dokumentu je zmapovanie sociálno-ekonomickej priestorovej štruktúry obce Biel, nachádzajúcej sa na východnom Slovensku v okrese Trebišov, a na základe výsledkov týchto analýz vytvoriť program hospodárskeho a sociálneho rozvoja daného územia, ktorý bude základným strednodobým programovým dokumentom v období 2016-2022 na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce.

Vypracovaný dokument rešpektuje a nadväzuje na sektorové operačné programy, ktoré sú vypracované na základe Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2014-2020 (Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020), ako aj s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014), Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001), Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2009-2015, Územným plánom Košického samosprávneho kraja, Regionálnou inovačnou stratégiou Košického samosprávneho kraja.

Pri vypracovaní tohto programového dokumentu boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku.

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ:

- Integrovaným výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Samotná vnútorná štruktúra programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaná v súlade s ustanoveniami § 8 zákona č. 539/2008 Z.z. a tvoria ho päť základných častí:

- *analytická*
- *strategická*
- *programová*
- *realizačná*
- *finančná*

Tento program je vlastne pokračovaním plánovaného rozvoja z roku 2004, t.j. prvý Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel na obdobie 2004-2015 bol vypracovaný ešte v roku 2005.

Programom rozvoja obce Biel sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a environmentálnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a environmentálneho rozvoja obce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel bol vypracovaný na základe metodiky, ktorú vydalo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Rozvojová stratégia obce Biel vychádza aj zo stratégie Európa 2020, prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2014-2020 podporí

- *inteligentný rast* - vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
- *udržateľný rast*- podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje,
- *inkluzívny rast*- podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel bol vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia. Pri príprave tohto strategického dokumentu bol realizovaný aj dotazníkový prieskum obyvateľov obce o požiadavkách pre miestny rozvoj.

K príprave PHSR v obci Biel bol zriadený riadiaci tím zo zástupcov verejného sektora – samosprávy, súkromného sektora a mimovládneho sektora, ale boli zriadené aj pracovné skupiny pre jednotlivé prioritné oblasti (hospodárska oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť). Časový interval spracovania PHSR obce: apríl– december 2016.

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce. Obyvatelia ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť zapojiť sa do procesu programovania prostredníctvom hĺbkových rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu.

Program rozvoja obce Biel schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v obci Biel, čo bude potom realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

1.1 Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR obce bol spracovaný na základe potrieb obce Biel . Zámer spracovania PHSR obce Biel bol schválený obecným zastupiteľstvom 26.04.2016.

Formulár 1/č. Ú2 - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel na roky 2016-2022
Forma spracovania	Spracovanie PHSR vykonávala obec v spolupráci s projektovým manažérom mestu Kráľovský Chlmec, Mgr. Petrom Móroczom, ktorý koordinoval proces tvorby PHSR a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov.
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania bol manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu, v ktorom mal vedúcu úlohu starosta obce Biel pán Bc. Ladislav Jurčák. Do procesu spracovania boli zapojení členovia pracovnej skupiny, ktorí budú zastávať rôzne úlohy v súlade s metodikou spracovania PHSR. Členovia pracovnej skupiny a riadiacej skupiny navzájom spolupracovali a komunikovali podľa potreby, či už osobne, telefonicky alebo e-mailom. Do procesu spracovania PHSR bola zapájaná verejnosť, a to prostredníctvom informácií a dotazníkov umiestnených, na obecnom úrade a obecnej tabuli, prípadne ďalšími vhodnými a relevantnými spôsobmi. Počas navrhovania programovej časti prebehlo verejné prerokovanie. Dotazníky pre občanov boli analyzované a zapracované do procesu tvorby PHSR. PHSR bola vo finálnej časti prerokovaná s verejnosťou a schvaľovaná na zastupiteľstve.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania bude jún – september 2016. Harmonogram je uvedený v nasledujúcej tabuľke „Harmonogram spracovania PHSR“. <u>Kroky – termíny – výstupy</u> <ul style="list-style-type: none"> • Schválenie zámeru PHSR – november 2016 – zriadenie riadiacej a pracovnej skupiny • Zverejnenie informácie o spracovaní PHSR a prieskum rozhovorom s občanmi – september – júl 2016 – informovanosť verejnosti • Analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia – júl – august 2016 – podklady pre analytickú časť • Ex post hodnotenie PHSR – august – september 2016 – podklady pre analytickú časť

	<ul style="list-style-type: none"> • Spracovanie východísk pre strategickú časť – august – september 2016 • Vypracovanie strategickej vízie –september - október 2016 – formulácia strategických cieľov a opatrení • Návrh aktivít, termín realizácie aktivít – august – október 2016 príprava projektov • Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR – september - október 2016 • Finančný rámec pre realizáciu PHSR – november 2016 – výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami • Finalizácia dokumentu – október –december 2016.– verejné pripomienkovanie, prerokovanie a schválenie PHSR zastupiteľstvom
--	--

Tabuľka 1: Zámer spracovania PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2 Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR obce Biel bol odhadnutý na viacero mesiacov. S prácou sa začalo zberom potrebných štatistických dát a prvými stretnutiami s občanmi. Nasledovná tabuľka predstavuje stručný harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí PHSR.

Formulár2/ č. Ú 2 - Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín (2016)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Tab. 2: Harmonogram spracovania Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel na roky 2016-2022

Zdroj: vlastné spracovanie

Prvým krokom harmonogramu spracovania PHSR bolo zostavenie a schválenie zámeru PHSR na obecným zastupiteľstvom. V rámci úvodných príprav bolo iniciované zriadenie riadiacej a pracovnej skupiny. Nasledujúcim krokom bolo zverejnenie informácie

o spracovaní PHSR a dotazníka pre občanov v rámci informovanosti verejnosti. Analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia a získanie podkladov pre analytickú časť bola nasledujúcim krokom. Ex post hodnotenie PHSR z minulého obdobia bolo nutným procesom pre získanie vstupných informácií do programovej časti. Nasledovalo spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickej vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení. Následné prerokovanie opatrení na zastupiteľstve zavŕšilo proces prípravy strategickej časti, ktorá vyústila do návrhu aktivít a prípravy projektov. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR je výstupom strategickej a programovej časti PHSR. Finančný rámeč pre realizáciu PHSR a výber projektov v súlade s finančnoekonomickými možnosťami predstavovalo finančnú časť procesu spracovania PHSR spolu so zapracovaním indikatívneho rozpočtu do programového rozpočtu obce. Finalizácia dokumentu predstavovala verejné pripomienkovanie, prerokovanie, posudzovanie vplyvov na ŽP a schválenie PHSR zastupiteľstvom.

Formulár3/ č. Ú 5 Osnova PHSR

Úvod	Zdôvodnenie zámeru spracovať PHSR Harmonogram spracovania PHSR Východiskové koncepčné dokumenty spracovania PHSR Hodnotenie predchádzajúceho PHSR
Analytická časť	Analýza vnútorného prostredia Analýza externého prostredia Zhodnotenie súčasného stavu územia
Strategická časť	Vízia rozvoja územia Strategický cieľ
Programová časť	Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám Súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov
Realizačná časť	Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR Stručný popis komunikačnej stratégie Systém monitorovania a hodnotenia Akčný plán na obdobie dvoch rokov
Finančná časť	Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania
Záverečná časť	Schválenie a zverejnenie PHSR
Prílohy	Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva) Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PHSR Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) Príloha č. 5 - Dohoda o partnerstve

Tabuľka 3: Osnova PHSR

1.3. Východiskové koncepcné materiály

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel boli definované ciele a opatrenia v súlade s programovými dokumentmi regionálneho rozvoja národného, regionálneho a lokálneho významu.

Formulár 4/č. Ú 8 - Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	Národná	www.mpsr.sk
Program rozvoja vidieka SR	2020	Národná	www.mpsr.sk
Integrovaný regionálny operačný program	2020	Národná	www.mpsr.sk
Operačný program Kvalita životného prostredia	2020	Národná	www.opzp.sk
Operačný program Ľudské zdroje	2020	Národná	www.employment.gov.sk www.minv.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja	2014	Regionálna	www.vucke.sk
Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020, operačné programy na roky 2014-2020	2020	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Územný plán veľkého územného celku Košický kraj,		Regionálna	http://web.vucke.sk/sk/kompetencie/uzemneplanovanie/uzemny-plan-regionu/rok-2014/
Územný plán obce	2020	Lokálna	Obec

Tabuľka 4: Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov

Zdroj: vlastné spracovanie

1.4. Hodnotenie predchádzajúceho PHSR obce

Účelom formulára Ú 9 je prehľad všetkých zrealizovaných projektov a podporených aktivít v predchádzajúcom období, ktoré boli financované alebo spolufinancované obcou na konkrétnom území a ich realizácia mala vplyv na ukazovatele výsledku alebo dopadu v hodnotenom PHSR.

Formulár 5/č. Ú 9 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Názov investície	Rok začatia	Rok ukončenia	Cena investície	Zdroj financovania
Rekonštrukcia strechy ZŠ	2010	2010	50.000 €	Krajský školský úrad Košice
Revitalizácia obce	2012	2013	656 402,98 €	Ministerstvo pôdohospodárstva rozvoja a vidieka
Výmena okien ZŠ	2015	2015	30 000 €	Krajský školský úrad Košice
Územný plán obce- Zmeny a doplnky č. 1	2015	2015	6 089,60 €	Ministerstvo dopravy výstavby regionálneho rozvoja
Výstavba detského ihriska	2013	2013	9 863, 69 €	Bulk Transshipment, a.s. Čierna nad Tisou
Oprava vedenie verejného rozhlasu	2005	2005	260 000 Sk	Vlastný zdroj
Tribúny na futbalovom ihrisku	2014	2014	5 000 €	Bulk Transshipment, a.s. Čierna nad Tisou
Rekonštrukcia a modernizácia soc. zariadení v MŠ	2014	2014	27 600 €	Vlastný zdroj
Aktivačná činnosť UOZ	2010	2015	61 746 €	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 5: Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

A2 Analytická časť

Analytická časť programu je zameraná na predstavenie hospodárskej a sociálnej situácie obce Biel, východiskom ktorej je súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická a environmentálna situácia obce. Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia vychádza z analýzy súčasného stavu a potrieb v oblasti udržateľného rozvoja obce s následným určením priorít rozvoja obce.

Formulár6/ č. A 1 Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát/téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	http://www.statistics.sk/
	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	http://www.upsvar.sk/
	KESK	http://www.vucke.sk/
	Obecná databáza	
Bývanie	Štatistický úrad SR	http://www.statistics.sk/
	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	http://www.upsvar.sk/
	KESK	http://www.vucke.sk/
	Obecná databáza	
Školstvo a vzdelanie	Štatistický úrad SR	http://www.statistics.sk/
	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	http://www.upsvar.sk/
	KESK	http://www.vucke.sk/
	Obecná databáza	
Zdravotníctvo	KESK	http://www.vucke.sk/
	Obecná databáza	
Sociálna starostlivosť	Štatistický úrad SR	http://www.statistics.sk/
	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	http://www.upsvar.sk/
	Obecná databáza	
Ekonomická situácia	Štatistický úrad SR	http://www.statistics.sk/
	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	http://www.upsvar.sk/
	KESK	http://www.vucke.sk/
	Obecná databáza	
Technická infraštruktúra a vybavenosť	Ministerstvo životného prostredia SR	http://www.upsvar.sk/
	Štatistický úrad SR	http://www.statistics.sk/
	Obecná databáza	

Tabuľka 6: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát
Zdroj: vlastné spracovanie

2.1 Vymedzenie riešeného územia

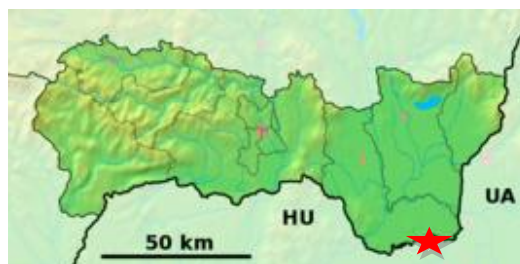
Územie obce Biel je územný celok, ktorý tvorí jedno katastrálne územie, a to katastrálne územie Biel. Obec Biel sa nachádza v južnej časti Východoslovenskej nížiny. Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec patrí do Košického kraja, na úrovni okresov obec Biel sa nachádza v okrese Trebišov. (Mapa1: Poloha obce Biel, Mapa 2: Poloha obce Biel na Slovensku, Mapa 3: Poloha obce Biel v rámci Košického Kraja)

Mapa1: Poloha obce Biel

Mapa 2: Poloha obce Biel na Slovensku

Mapa 3: Poloha obce Biel v rámci Košického Kraja

Tabuľka 7: Základné socio-priestorové charakteristiky obce Biel

Ukazovateľ	Hodnota
Kód obce	528145
Názov okresu	Trebišov
Názov kraja	Košický
Štatút obce	Obec
PSC	076 41
Telefónne smerovacie číslo	056/ 6351732
Prvá písomná zmienka o obci (rok)	1214
Nadmorská výška obce	101
Celková výmera územia obce (ha)	744,4809
Hustota obyvateľstva na km²	190

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015-09-21

Obec je združená v Miestnej akčnej skupiny LATISA, o.z. so sídlom v Čiernej nad Tisou.

V združení sú tieto obce: Bačka, Boľany, Čierna obec, Čierna nad Tisou, Dobra, Leles, Malé Trakany.

2.1.1 História obce

Obec Biel sa nachádza v pohraničnom pásme, časť hranice katastrálneho územia obce tvorí súčasť štátnej hranice s Maďarskou republikou. Prvá písomná zmienka o obci Biel je z roku 1214, údaj je podľa Vlastivedného slovníka obci.

Obec Biel je v rôznych obdobiach evidovaná pod nasledovnými názvami:

- 1214 BEYLE
- 1332 BEEL
- 1927 BIEL
- 1948 BIEL
- maďarsky BÉLY

Obec bola administratívne začlenená v:

- Uhorsku v Zemplínskej župe
- Zemplínska stolica - do roku 1918

- okres Kráľovský Chlmec, kraj Košice do roku 1960
- okres Trebišov, kraj Východoslovenský
- okres Trebišov, kraj Košický od roku 1998
- okres Trebišov, VÚC Košického samosprávneho kraja od roku 2002.

Obec sa vyvinula zo staršieho osídlenia, o ktorom sa našli archeologické nálezy – črepy slovanskej keramiky z 10-13 storočia. Biel je pôvodná hromadná cestná dedina, dnes ulicová – cestná skupinová dedina.

Biel je stará dedina. Archeológovia v tunajšom chotári našli črepy slovanskej keramiky 10-13 storočia. Archeologické, písomné a jazykovedné doklady a z nich navzájom sa ovplyvňujúce poznatky vedú ku konštatovaniu, že bielske sídlisko jestvuje od 10. storočia. O dedine Biel a o jej chotári je síce zápis v listine kráľa Ondreja II. z roku 1214 o územných majetkoch kláštora v Lelesi, avšak v tej časti, ktorá bola do listiny vpísaná o výše 100 rokov neskôr. Zápis sa nachádza v časti listiny, v ktorej je opísaný priebeh hranice oddeľujúcej majetky kláštora od susedných, južných majetkov, teda aj od chotára dediny Biel.

Najstarší hodnoverný doklad o dedine sa zachoval v nedatovanej listine kráľoviča Štefana, napísanej práve v dedine Biel, v ktorej sa kráľovič prechodne zdržiaval okolo roku 1265. V písomnostiach od 13. a 17. storočia sa dedina vyskytuje striedavo vo viacerých pravopisných odmenách. Napriek tomu je nepochybné, že pôvodný názov BIELY je slovenského pôvodu.

Obec v polovici 13. storočia patrila rodine Töke. Začiatkom 15. storočia bola zemianskym majetkom, v roku 1417 patrila zemanom z Veľkej Tárne a Perényiovcom, v roku 1557 mala majer a 5 port. Zemepánmi boli Horváthovci, od roku 1620 do 20. storočia tu mali majetky Sennyeyovci. Súpis v roku 1715 uvádza 7 osídlených a 26 opustených domácností, v roku 1787 mala obec 58 domov a 401 obyvateľov, v roku 1828 mala obec 79 domov a 587 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, ovocinárstvom, chovali dobytok a zhotovovali výrobky z rákosia. Za prvej Československej republiky (ČSR) to bola poľnohospodárska obec, v roku 1938 – 1944 bola pripojená k Maďarsku.

Rokokovo-klasicistický kaštieľ dala vybudovať rodina Senyeiovcov v roku 1781 v Bieli, neďaleko slovensko - ukrajinsko - maďarských hraníc. Kaštieľ je jednopodlažný a má pôdorys v tvare "U". Obklopený je anglickým prírodno-krajinárskym parkom,

ktorý je plný sto- a viacročných jaseňov, vejmutoviek s mnohými exotickými krovinami. Severne od kaštieľa stojí pôvodne neogotická rímskokatolícka kaplnka z roku 1854, dnes značne prestavaná. Kaštieľ bol niekoľkokrát upravovaný, najvýraznejšie v 19. storočí. Po znárodnení pôvodných vlastníkov bol kaštieľ využívaný nevhodne, na skladové účely. Dlhé roky kaštieľ nebol udržiavaný, čoho dôsledkom bol jeho stav. V súčasnosti prebieha jeho rekonštrukcia.

Erb

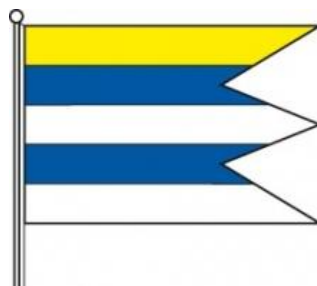
V modrom štíte strieborná kotva so zlatým okom, ovenčená dvoma zlatými ratolestami. (Obrázok 1: Erb obce Biel)

Obrázok 1: Erb obce Biel

Vlajka

Vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov rovnakej šírky v poradí žltý, modrý, biely, modrý a biely pruh. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. (Obrázok 2: Vlajka obce Biel)

Obrázok 2: Vlajka obce Biel

Kultúrne pamiatky:

- Pomník (Pomník padlí v I., II sv.v. a násilne odvedených)
- Kaštieľ (Szenyeiovský kaštieľ)
- Park (Anglický park)

2.2 Základné fyzicko-geografické charakteristiky obce

Geomorfológia a geológia územia

Obec Biel leží na rovine na nánosovom vale rieky Tisa, na Potiskej nížine. Terén je rovina, miestami sú mierne vyvýšeniny vytvorené z viatych pieskov, celý chotár je odlesnený. Katastrálne územie obce Biel patrí do nížinnej, teplej, mierne vlhkej až suchej oblasti s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota je do 9 °C, priemerný ročný úhrn zrážok je 600-800 mm. Vyvinuli sa tu dva pôdne typy, a to typická rambla a glejové apaperniá, charakteristické minerálnou bohatosťou a glejových horizontom 1 až 25 m pod povrchom. V riešenom území sú najrozšírenejšie dva typy pôd, a to glejová pôda a typická glejová pôda. V prevažnej časti riešeného katastra sa nachádzajú hnedozeme, majú plytký sivohnedý horizont, ktorého hrúbka dosahuje 0,25-0,30 m. Pôvodným substrátom je spravidla spraš, patria k kultúrnym pôdam so strednou produkčnou schopnosťou. Stred obce leží na kóte 100 m nad morom, v chotári je to v rozmedzí 97-115 m nad morom.

Klimatické podmienky územia

Kataster obce podľa klimatickej klasifikácie spadá do klimatickej oblasti teplej, podoblasti mierne suchej, s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota je 12,05 °C, priemerná teplota v júli je 20,3 °C. Priemerný úhrn zrážok je 564 mm. V tejto oblasti prevládajú severné a severovýchodné chladné a málo vlažné vetry.

Geologická charakteristika územia

Riešené územie patrí do geologického celku Východoslovenskej nížiny, na vývoji ktorej sa podieľali neogénne a kvartérne sedimenty. Územie má rovinatý charakter. Na jeho geologickej stavbe sa podieľal neogén. Geologická rôznorodosť riešeného územia sa odráža v horizontálnej i vertikálnej heterogenite pôdneho profilu.

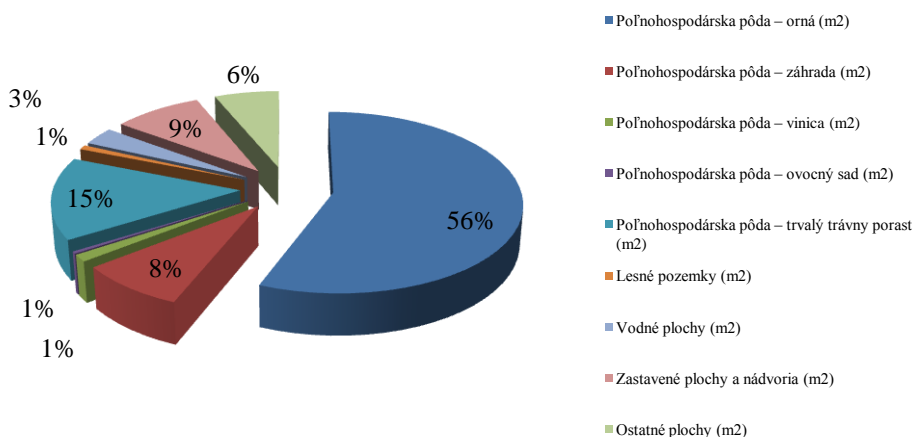
Geodynamické javy

V riešenom území sa nevyskytujú žiadne geodynamické javy. Z hľadiska seizmicity územia je územie zaradené do 50 regionálnej seizmickej intenzity stupnice MSK.

Pedologické podmienky územia

Ako na grafe číslo 1 vidíme, najväčšiu časť zeme tvoria poľnohospodárske orné pôdy (56 percent), trvalé trávne porasty tvoria 15 percent celkovej výmere obce Biel, 9 percentá zeme na sledovanom území sú zastavané plochy a nádvoría, a 8 percent území sú záhrady. 3 percentá územia obce tvoria vodné plochy a ešte menej lesné pozemky, ovocný sad a vinice.

Štruktúra využitia zeme na území obce Biel

Graf 1: Štruktúra využitia zeme na území obce Biel

Zdroj: Štat.úrad SR

Rastlinstvo, živočíšstvo

V území sa nachádzajú lokality so sústredným výskytom druhov rastlín a živočíchov. Vodná a močiarna vegetácia je jedným z najvýznamnejších fenoménov prírody Východoslovenskej nížiny. V súčasnom období aj napriek rozsiahlym hydromelioračným úpravám reprezentuje relatívne najbohatší komplex prirodzených stanovišť s vysokým počtom chránených a ohrozených druhov, ako na veľmi vzácnu vegetáciou. Na území sa nachádzajú zaujímavé rastlinné spoločenstvá viazané na mokrad'ové biotopy.

Vzhľadom na charakter predmetného územia, ktoré z prevažnej väčšiny tvoria polia a zastavané územie obce, možno tu očakávať nevýrazný výskyt chránených živočíchov.

Hydrologické pomery

Hydrogeologické pomery územia sú určované charakterom geologickej stavby, klimatických pomerov a hydrogeologických podmienok. Riešené územie je po hydrogeologickej stránke tvorené terciárnymi a kvartérnymi sedimentami. Z terciérnych sedimentov tufiticko – lignická séria sarmantu a sedimenty vyššieho pliocénu v lignitonosnom a ílovom pestrom vývine – hydrogeologicky málo priaznivé. Územie je zaradené do hydrogeologického rajóna Q104 – kvartér juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny.

2.3 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. Typ súčasnej krajiny je poľnohospodársky, ide o nízinnú rovinnú oráčino-lúčno-lesnú krajinu.

Tabuľka 8: Krajinná štruktúra obce Biel

Celková výmera územia obce (m ²)	Poľnohospodársk a pôda – orná (m ²)	Poľnohospodárska pôda – záhrady (m ²)	Poľnohospodársk a pôda – vinica (m ²)	Poľnohospodársk a pôda – ovocný sad (m ²)	Poľnohospodársk a pôda – trvalý trávny porast (m ²)	Lesné pozemky (m ²)	Vodné plochy (m ²)	Zastavané plochy a nádvooria (m ²)	Ostatné plochy (m ²)
7 444 809	4 181 837	621 561	94 543	28 332	1 101 729	60 965	240 334	646 441	469 067

Zdroj: Obecný úrad Biel

2.4 Ochrana prírody

Na prednom území sa žiadne vyhlásené ani navrhované územia zapojené do siete NATURA 2000 nenachádzajú. V širšom záujmovom území (Boľany, Bačka, Leles, Kapoňa) sa nachádza CHKO Latorica, ktorá bola vyhlásená v roku 1990 vyhláškou Slovenskej komisie pre životné prostredie Slovenskej republiky č. 278 ako Chránená krajinná oblasť Latorica na ploche 15 620 ha vzhľadom na mimoriadne prírodovedecké a krajinnárske hodnoty, typu nížinnej a lužnej krajiny s lužnými lesmi na nivných plochách.

A.I.3 Analýza vnútorného prostredia

3.1 Ľudské zdroje

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového rozloženia a ďalších znakov. Logickým a nevyhnutným dôsledkom transformačných pohybov v politickej a ekonomickej sfére slovenskej spoločnosti po roku 1989 sú aj posuny v demografickom vývoji.

Vývoj počtu obyvateľov obce v posledných 10 rokoch charakterizoval pomalý pokles. Pri SODB v roku 2011 obec mala 1469 trvale bývajúcich obyvateľov. K 31.12.2014 v obci Biel bývalo 1458 osôb. V strednodobom horizonte sa očakáva stabilizácia počtu obyvateľstva obce na úrovni okolo 1460.

Predpoklad vývoja obyvateľov obce pre výhľadové obdobie sa vychádza z nasledujúcich cieľov:

- vytvárať podmienky pre ďalší rast počtu obyvateľov obce,
- vytvárať podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít a služieb v obci.

Tabuľka 9: Vývoj počtu obyvateľstva v Bieli

Rok	Počet obyvateľov
2011	1469
2012	1463
2013	1455
2014	1458

Zdroj: Štat. úrad SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V národnostnej štruktúre obce má dominantné zastúpenie obyvateľstvo maďarskej národnosti (83,73 %). K slovenskej národnosti sa hlásilo 11,57percent, k rusínskej, ukrajinskej a českej národnosti patrí1-1-1 z obyvateľov a 0,5 percent obyvateľov nepreznadil svoj národnosť.

Tabuľka 10: Národnostná štruktúra obyvateľstva, Biel

Národnosť	Spolu
Slovenská	170
Maďarská	1230
Rusínska	1
Ukrajinská	1
Česká	3
Nemecká	3
Nezistená	61
Spolu	1469

Zdroj: Štat. úrad SK SODB 2011

Podľa SODB 2011 v náboženskej štruktúre obyvateľstva obce dominujú obyvatelia, ktorí sa prihlasujú k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 49,15 percent obyvateľstva obce), k reformovanej kresťanskej cirkvi (14,98 percent) a k gréckokatolíckej cirkvi (23,28 percent).

Tabuľka 11: Náboženská štruktúra obyvateľstva, Biel

Náboženské vyznanie	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	722
Gréckokatolícka cirkev	342
Ortodoxná cirkev	11
Evanjelická cirkev	3
Reformovaná kresťanská cirkev	220
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	23
Bez vyznania	0
Nezistené	0
Spolu	1469

Zdroj: Štat. úrad SK SODB 2011

Ekonomická a sociálna situácia obyvateľov obce sa nevyhnutne odráža na spoločenskom vedomí i správaní. Zmenená životná situácia má vplyv na hodnotenie prebiehajúcich zmien a utvára novú spoločenskú klímu vrátane populačnej.

Veľké množstvo rozličných foriem demografickej dynamiky možno rozdeliť do troch kategórií pohybu: prirodzený pohyb obyvateľstva, mechanický pohyb obyvateľstva, sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva.

Prirodzený pohyb obyvateľstva

Populácia obce má priemernú úroveň pôrodnosti, kým miera úmrtnosti v obci je tiež okolo celoštátneho priemeru. Obec Biel vykazuje relatívne nepriaznivé trendy vývinu ako prirodzeného pohybu obyvateľstva..

Tabuľka 12: Vývoj počtu narodených v obci Biel

Rok	2011	2012	2013	2014
Počet narodených v priebehu roka	11	12	11	15

Zdroj: Štat. úrad SK

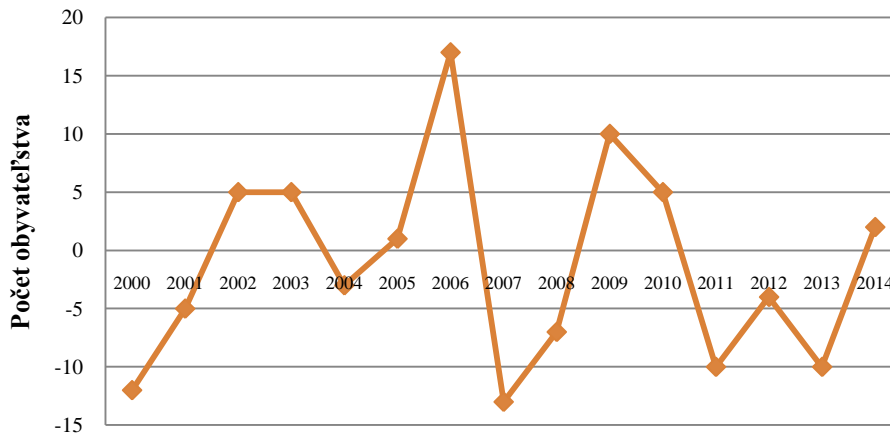
Tabuľka 13: Vývoj počtu zomretých v obci Biel

Rok	2011	2012	2013	2014
Počet úmrtí v priebehu roka	21	11	21	13

Zdroj: Štat. úrad SK

Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých indikuje výrazný prirodzený úbytok obyvateľstva v obci (v období 2011-2014 počet narodených bol 49, kým počet zomretých bol 66).

Prírodný prírastok/úbytok obyvateľstva v obci Biel v období 2000-2014

Graf 2: Prírodný prírastok/úbytok obyvateľstva v obci Biel v období 2000-2014
Zdroj: Štat. úrad SK SODB 2011

Podiel populácie v predproduktívnom veku (veková skupina 0-14) je 15,4 percent obyvateľov obce, v produktívnom (veková skupina 15-64) 71,2 percent a poproduktívnom (nad 65 rokov) veku 13,4 percent na celkovej populácii obce. Veková štruktúra obyvateľstva obce Biel mala v roku 2014 veľmi priaznivú skladbu.

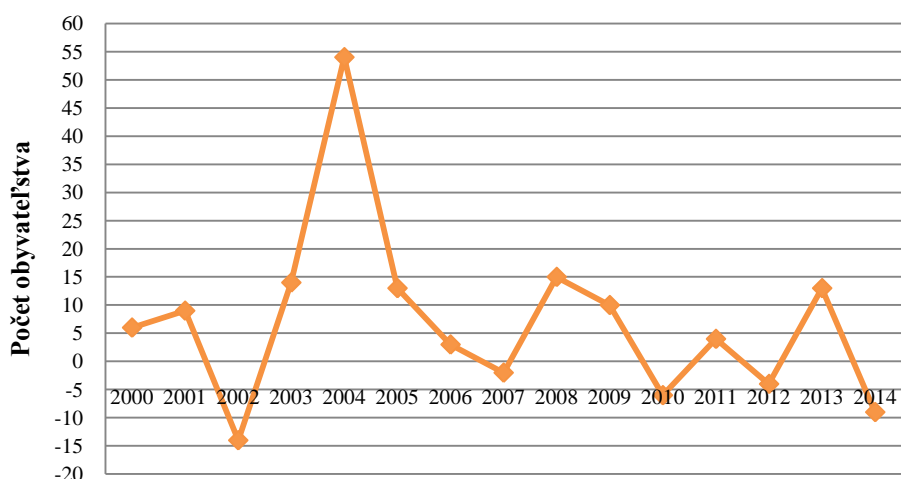
Mechanický pohyb obyvateľstva

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Rozvoj priemyslu a terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali rozsiahle presuny obyvateľstva do miest – migrácia občanov obce v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí.

Z priestorového hodnotenia dochádzky do zamestnania rozhodujúca zložka pracovnej sily je zamestnaná v mestách Kráľovský Chlmec, Veľké Kapušany a Čierna nad Tisou.

Migračné saldo v obci Biel v období 2000-2014

Graf 3: Migračné saldo v obci Biel v období 2000-2014

Zdroj: Štat. úrad SK SODB 2011

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Pri tomto pohybe vznikajú významné zmeny v priestorovom rozmiestnení pracovnej sily. Tá je však do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania.

Tabuľka 14: Vývoj počtu prisťahovaných do obce Biel

Rok	2011	2012	2013	2014
Počet prisťahovaných v priebehu roka	30	16	53	30

Zdroj: Štat. úrad SK

Tabuľka 15: Vývoj počtu odsťahovaných z obce Biel

Rok	2011	2012	2013	2014
Počet odsťahovaných v priebehu roka	26	20	40	39

Zdroj: Štat. úrad SK SODB 2011

V období 2011-2014 do obce sa prisťahovalo 129 osôb, pričom v tom istom období z obce sa odsťahovalo 125 osôb. Tieto údaje svedčia o miernom migračnom prírastku obyvateľstva.

Sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva

Táto mobilita zahŕňa presuny obyvateľstva medzi jednotlivými sociálnymi skupinami. Výsledkom tohto pohybu sú zmeny v štruktúre obyvateľstva podľa ekonomických a kultúrnych znakov.

Školské vzdelanie je výrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti. Je jedným z činiteľov ovplyvňujúcich životnú úroveň a podmieňujúcich úspešný rozvoj národného hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach.

Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva vykazuje obec menej konkurencieschopnú vzdelanostnú úroveň - v obci Biel vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je nepriaznivejšia v porovnaní s celoslovenským priemerom.

Tabuľka 16: Vzdelanie obyvateľstva, Biel

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Muži	Ženy	Spolu	Spolu (%)
Základné	107	166	273	18,60
Učňovské (bez maturity)	102	64	166	11,30
Stredné odborné (bez maturity)	109	74	183	12,46
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	31	16	47	3,2
Úplné stredné odborné (s maturitou)	144	156	300	20,42
Úplné stredné všeobecné	22	60	82	5,58
Vyššie odborné vzdelanie	11	13	24	1,64
Vysokoškolské bakalárske	12	21	33	2,25
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	25	33	58	3,95
Vysokoškolské doktorandské	2	1	3	0,20
Bez školského vzdelania	140	126	256	18,08
Nezistené	13	21	34	2,32
Spolu	718	751	1469	100

Zdroj: Štat. úrad SK SODB 2011

Nezamestnanosť

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom vysokej miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť. Miera nezamestnanosti v obci Biel je relatívne nízka – nižšia ako krajský priemer, k 31.12.2014 jej hodnota bola 16,47 %. Miera nezamestnanosti aj v mikropriestore obce (v okrese Trebišov) je dlhodobo vysoká v – vyššia než priemer v Košickom kraji. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných odhaľuje, že najzraniteľnejšie sú skupiny s najnižšou kvalifikáciou a vzdelaním. Nízky stupeň vzdelania predstavuje hlavnú prekážku pri uplatnení sa na trhu práce. Vysoká nezamestnanosť osôb s nízkym vzdelaním svedčí o štrukturálnych zmenách v dopyte po práci a jeho orientácii na kvalifikovanú a kvalifikačne flexibilnú pracovnú silu.

Tabuľka 17: Nezamestnanosť

Územie	Miera evidovanej nezamestnanosti v %
Slovensko	12,29
Košický kraj	15,92
Okres Trebišov	20,01
Biel	16,47

Zdroj: ÚPSVaR

Mzdy

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov vyspelosti regiónov je cena práce. Cena práce je nemotivačným faktorom z pozície zamestnávateľa, ak je jej rast rýchlejší než rast produktivity práce. Súčasná úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy v okrese Trebišov dosahuje 77,0 % celoštátneho ukazovateľa. V roku 2014 priemerná nominálna mesačná mzda v okrese Trebišov bola 737 EUR – pričom priemerná nominálna mesačná mzda v SR bola 957 EUR.

Ľudia ohrození rizikom sociálneho vylúčenia

Najpočetnejšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú nezamestnaní. V najbližších rokoch bude potrebné sústrediť pozornosť aj na pracovnú silu vo vekových skupinách nad 50 rokov, ktorí sú ohrození rizikom sociálneho vylúčenia,

lebo väčšinou majú nízku adaptabilitu na meniace sa požiadavky pracovného trhu a majú zväčša nevyhovujúcu kvalifikáciu, čoho dôsledok je ich nízka atraktivita pre zamestnávateľa (majú malú šancu uplatniť sa na trhu práce).

Ďalšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú starší obyvatelia, ktorí sú poberateľmi starobných dôchodkov (výraznejšie vyššie vekové kategórie) a zdravotne, zmyslovo a duševne postihnutí občania. Takíto občania sú v prevažnej miere poberateľmi invalidných dôchodkov.

Ďalšou významnou skupinou ľudí, ktorých možno zaradiť medzi ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia, sú deti odkázané na pomoc cudzích a prípadne iné sociálne ohrozené skupiny obyvateľov.

3.2 Domový a bytový fond

Úroveň bývania je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva. Jej vývoj úzko súvisí s rastom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva.

V čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB) v roku 2011 v obci bolo 380 bytov. V čase SODB 2011 v obci bolo 376 trvalo obývaných bytov. Veľká časť neobývaných bytov je určitou rezervou pre skvalitňovanie domového fondu, nakoľko po ich rekonštrukcii sa spravidla zvýši ich vybavenosť. V obci existuje 438 súkromných domácností. Z toho počet nerodinných domácností je 97, počet domácností ktoré tvorí jedna rodina je 159, počet domácností párov žijúcich v konsenzuálnom zväzku je 14, počet domácností osamelých otcov a matiek je 29, počet domácností pozostávajúce z dvoch alebo viac rodín je 139.

3.3 Dopravná a technická infraštruktúra

Rozvoj infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu i obce a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň obyvateľstva.

Dopravná infraštruktúra

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce, ktoré významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov. Veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektivitu dovozu vstupov do územia a vývozu výstupov výroby z daného územia.

Železničná doprava

Obec Biel je priamo napojená na európsky železničný systém.

Hromadná doprava

Integrovaný regionálny systém hromadnej dopravy zabezpečuje organizáciu a prepojenie hlavných zložiek hromadnej cestnej dopravy v hlavných smeroch pohybu cestujúcich, ktorými pre riešené územie sú:

- cesty do obvodného/okresného centra Trebišov (66,4 km),
- cesty do najbližšieho mesta Čierna nad Tisou (2,4 km).

Hromadnú prepravu osôb do zamestnania, škôl, úradov a za nákupmi zabezpečuje autobusová preprava.

Ostatné druhy dopravy

Konfigurácia terénu, rozmiestnenie funkcií bývania, vybavenosti, práce, rekreácie a relatívne málo frekventovaný charakter dopravy v sídle dávajú predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy ako jedného zo základných vnútrosídelných dopravných systémov a ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy.

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

Obec Biel je zásobovaná pitnou vodou z vodnej nádrže Starina, ktorá je napojená do VDJ Kráľovský Chlmec o obsahu 2x2000 m³ je osadený na kóte dna 150,0 m.n.m a max. hladinou 155 m.n.m. Do vodojemu je voda privádzaná potrubím DN 400. Zásobovacie potrubie do obce Biel je napojené na prívodný rad z vodojemu Kráľovský Chlmec do Čiernej nad Tisou.

Kanalizácia obce Biel je riešená ako tlaková kanalizácia systému PRESSKAN so spoločnými čerpacími stanicami pre 6 – 8 domácnosti, resp. nehnuteľnosti. Tlaková kanalizácia obce je zaústená do gravitačnej kanalizácie Čierna nad Tisou.

Zásobovanie elektrickou energiou, verejné osvetlenie

Obec Biel je zásobovaná elektrickou energiou na dobrej úrovni, výkon transformátorov vyhovuje súčasným požiadavkám obce.

Verejné osvetlenie je riešené inštalovaním LED svietidiel na jestvujúcich elektrických betónových stĺpoch. Verejné osvetlenie obce je v dobrom technikom stave, svietidlá sú úsporné.

Zásobovanie plynom

Obec Biel je plynofikovaná, vykurovanie v obci je prevažne na plynné palivá, v menšej miere na pevné palivo a elektrické vykurovanie.

Telekomunikácie a miestny verejný rozhlas

Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, predstihujúci mnohonásobne rozvoj ostatných odvetví technickej infraštruktúry. Je to jednak prestavbou a rekonštrukciou pevnej telefónnej siete a ústrední, ale hlavne rozvojom mobilných telefónnych systémov a ich plošného uplatnenia a rozvojom internetovej siete.

Obec má dobré GSM pokrytie od najväčších mobilných operátorov: Orange a.s., T-Mobile a.s. a O2 Slovakia s.r.o. V obci je dostupný širokopásmový internet.

3.4 Hospodársko-ekonomický potenciál obce

Ekonomický potenciál obce je nižší ako priemer Slovenska. Širší priestor obce – okres Trebišov – patrí do kategórie priemyselno-poľnohospodárskych regiónov SR.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo je rozšírenou aktivitou v záujmovom území. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci je 602,8002 ha, čo predstavuje 81 percent z jej celkovej výmery.

Rastlinná produkcia je výrazne ovplyvňovaná produkčným potenciálom pôd. Záujmový región patrí do vysokoprodukčnej poľnohospodárskej oblasti Slovenska, dobré prírodné a klimatické podmienky územia vytvorili predpoklady pre pestovanie všetkých

poľnohospodárskych plodín Slovenska. Rastlinná výroba regiónu obce sa zameriava prevažne na výrobu obilnín, strukovín a olejnatých semien, ale zaoberajú aj pestovaním zeleniny a melónov, koreňovej, hľuzovej zeleniny a hrozna. V obci sa nachádza čučoriedkový, slivkový a jabloňový sad so zavlažovacím systémom, ktorý obhospodaruje súkromný sektor. V súčasnosti živočíšna výroba v riešenom území spočíva v chove domácich zvierat.

Všetky opatrenia v poľnohospodárskej výrobe sa musia smerovať k tomu, aby sa dosiahla primeraná rentabilita výroby, za dodržania pravidiel ochrany vôd, pôdy a ovzdušia. Z ekologického hľadiska je dôležité podstatné obmedzenie používania anorganických hnojív a chemických prípravkov na ochranu rastlín. V rastlinnej výrobe sa i do budúcnosti predpokladá zachovanie jej intenzity s podmienkou udržiavania ekologickej stability poľnohospodárskej krajiny.

Priemysel

V dôsledku ekonomicko-geografickej polohy obec má veľmi slabú výrobnú funkciu, nájdeme tu predovšetkým malých podnikateľov na stavebné práce.

Trhové služby, maloobchod

Škála poskytovaných služieb v obci je veľmi úzka. Služby vo väčšine prípadov rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov (prípadne vo vyčlenených priestoroch pre tento účel). V obci sa nachádzajú služby, ako: predaj automobilov a ľahkých motorových vozidiel, ostatná osobná a pozemná doprava, účtovnícke a audítorské činnosti, ostatné pomocné činnosti finančných služieb okrem poistenia a dôchodkového poistenia, maloobchod v nešpecializovaných predajniach, nešpecializovaný veľkoobchod, veľkoobchod s drevom, stavebným materiálom a sanitárnymi zariadeniami, maloobchod v stánkoch a na trhoch s ostatným tovarom, sprostredkovanie obchodu s rozličným tovarom, služby pohostinstiev, jedálne, kadernícke a kozmetické služby, zemné práce, ostatné vydavateľské činnosti, ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce, činnosti súvisiace s krajinou úpravou, ostatné pomocné obchodné činnosti, činnosti športových klubov, všeobecná verejná správa, činnosti cirkevných organizácií, činnosť odborových organizácií, činnosť záujmových organizácií, ostatná sociálna starostlivosť bez ubytovania, atď.

Priemerný obrat maloobchodov na jedného obyvateľa je nižší než celoslovenský priemer, čo je dôvodom finančných príjmov tunajšieho obyvateľstva.

Podnikateľská aktivita

Z celkového počtu podnikateľských subjektov v obci vyše 61 percent tvoria fyzické osoby. Podnikateľská aktivita vyjadrená podielom fyzických a právnických osôb na celkovom počte obyvateľstva je relatívne dobrá. Rozhodujúca väčšina podnikateľov vyvíja svoju činnosť v službách. Z pohľadu zamestnanosti efektívna by bola podpora aktivít vykonávaných fyzickými osobami v rámci živnostenského podnikania.

V obci sa nachádza cestovínareň Trója, kde sú zamestnaní občania našej dediny, ktorú prevádzkuje súkromná osoba.

Tabuľka 18: Vývoj počtu fyzických osôb v obci v období 2004 – 2014

Roky	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby	17	20	23	26	27	31	28	24	23	26	28
Živnostníci	12	15	18	21	24	28	24	21	19	21	23
Slob. povol.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
SHR	5	5	5	5	3	3	4	3	3	4	3

Zdroj: Štat. úrad SK

Tabuľka 19: Vývoj počtu právnických osôb

Roky	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Práv. osoby	6	7	8	11	11	12	14	17	18	18	18
Ziskové	2	2	3	5	5	5	7	9	9	10	9
Neziskové	4	5	5	6	6	7	7	8	9	8	9

Zdroj: Štat. úrad SK

Cestovný ruch

V obci Biel sú organizované rôzne futbalové športové podujatia zamerané pre mládež aj dospelých. Obec je strediskom cestovného ruchu, nachádza tu zrekonštruovaný kaštieľ Sennyeyovcov, kde je stála expozitúra výstavy významného básnika Sandora Petöfiho. Kaštieľ patrí nadácií Prosperitas so sídlom vo Veľkých Kapušanoch. Miestni obyvatelia využívajú štátne a poľne cesty na cykloturistiku. Na víkendové rekreačné aktivity sú využívané aj blízke strediská cestovného ruchu v Maďarsku. V obci sa nachádza dostatok neobývaných rodinných domov vhodných na chalupárenie

3.5 Občianska vybavenosť obce

Občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, kultúry, športové a sociálne zariadenia. Vybavenosť obce službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

Administratíva

V zmysle zákona o obecnom zriadení obec má dva orgány: obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Každý z orgánov obce má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Obyvatelia obce nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu obce. Ďalšie orgány, ako je napr. obecný úrad, komisie a pod. sú len odvodenými orgánmi obecného zastupiteľstva. Obecný úrad, ktorý je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Spádovosť obce Biel

Tabuľka 20: Spádovosť obce Biel

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Kráľovský Chlmec
Sídlo pracoviska Daňového úradu	Kráľovský Chlmec
Sídlo pracoviska obvodného oddelenia policajného zboru	Kráľovský Chlmec
Sídlo Okresného súdu	Trebišov
Sídlo Okresného riadiť.Hasičského a záchranného zboru	Trebišov
Sídlo pracoviská obvodného úradu	Trebišov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trebišov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Kráľovský Chlmec
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Trebišov

Zdroj: Obecný úrad Biel

Orgány obce

Organmi obce sú:

- obecne zastupiteľstvo
- starosta.

Obecné zastupiteľstvo zriaďuje podľa potreby alebo podľa osobitných predpisov svoje orgány, ktorými sú:

- komisie
- obecný úrad

Osobitne postavenie má hlavný kontrolór obce, ktorého volí obecné zastupiteľstvo na dobu 6 rokov.

Obecné organizácie

- Materská škola
- Základná škola

Školstvo

V obci sa nachádza 1 základná škola s vyučovacím jazykom maďarským a 1 materská škola, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce (materská škola a základná škola sú inštitúcie s vyučovacím jazykom maďarským). Miestne deti navštevujú stredné školy v blízkych obciach (Veľké Kapušany, Čierna nad Tisou, Kráľovský Chlmec) alebo napríklad v Košiciach .

Zdravotníctvo, sociálne služby

Priamo v obci Biel sa nachádza jedna ambulancia lekára prvého kontaktu pre dospelých (MuDr. A. Pandy), ambulancie pediatrie a lekárne sú v Čiernej nad Tisou. Stomatologická ambulancia je takisto v Čiernej nad Tisou.. Za odbornými vyšetreniami obyvatelia obce dochádzajú do Nemocnice s poliklinikou v Trebišove a do nemocnice v Kráľovskom Chlmei.

Kultúra, šport a ostatné služby

Kultúra je nielen ozdobou našej spoločnosti, ale je nezastupiteľnou sférou spoločenského života v dnešnej dobe. Pôsobí na myslenie a duchovne obohacuje celkový život človeka.

Obec sa vyznačuje bohatým kultúrnym životom. Pre kultúrne aktivity v obci slúži kultúrny dom. Konajú sa tu rôzne spoločenské podujatia, ako napríklad Deň obce, Deň dôchodkov, Deň matiek, Deň detí, Fašiangy, atď. – tie majú už tradíciu.

Obec je členom organizácie Csemadok. Je to nezávislá organizácia, ktorá na princípe samosprávy napomáha udržiavať maďarskú národnú identitu, kultúru a sebedomie Maďarov, žijúcich na území Slovenskej republiky. Zväz napomáha k spolunažívaniu so slovenským národom ako aj s menšinami a etnickými skupinami, žijúcimi na území Slovenskej republiky. Organizuje kultúrny život Maďarov na Slovensku a chráni ich záujmy, zveľaďuje kultúru materinského jazyka a ich prirodzený vzťah k uvedenej maďarskej kultúre, prispieva k rozmachu kultúrneho, umeleckého a vedeckého života a k rozvoju vzdelávania v materinskom jazyku. Združuje všetkých, ktorí svojou činnosťou materiálne a iným spôsobom podporujú kultúrny, spoločenský a vedecký život Maďarov na Slovensku.

Obec Biel má aj veľmi úspešný futbalový tím. Pre športové aktivity je v obci nedostatok športovísk, obec potrebuje nové viacúčelové ihrisko. V centre obce je vybudovaný tenisový kurt s asfaltovým povrchom, detské ihrisko a detské dopravné ihrisko .

Pre vášnivých rybárov v obci sa nachádzajú 2 rybníky, ktoré prevádzkuje súkromná osoba.

Okrem vyššie uvedených zariadení občianskej vybavenosti sa v obci nachádza 1 funkčný cintorín, 1 dom smútku, 1 kostol reformovanej cirkvi, 1 kostol gréckokatolíckej cirkvi a 1 kaplnka rímskokatolíckej cirkvi a 1 zvonica.

Mimovládne organizácie a občianske združenia

Mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti, so svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života.

Podmienky vzniku a právne postavenie občianskych združení upravuje zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, v znení neskorších predpisov.

V obci Biel sa nachádzajú nasledovné aktívne občianske združenia:

- Obecný futbalový klub
- Beyle (folklórna skupina)

Obec disponuje nasledovným majetkom:

- Požiarna zbrojnica
- Dom smútku
- Budova obecného úradu
- Budova telovýchovnej jednotky
- Budova základnej školy
- Budova materskej školy
- Nájomné byty
- Kultúrny dom
- Školská jedáleň
- 2x12 bytová jednotka
- 6 bytová jednotka
- 6 bytová radová jednotka

A.II.4 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je určované Európskou úniou a legislatívou Slovenskej republiky. V danej oblasti je smerodajný najmä Národný plán reforiem Slovenskej republiky platný pre roky 2014 a 2015. Jedna sa o opatrenia, ktoré sa vláda zaviazala plniť v nasledujúcom období:

Konsolidačne opatrenia 2015-2017:

- Zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH
- Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie
- Zrážková daň na finančných a nefinančných benefit od farmaceutických spol. pre lekárov
- Ročne zúčtovanie Sociálnej poisťovne
- Úspory na mzdách (ESO)
- Úspory na medzispotrebe (ESO)

Efektívnosť verejných výdavkov:

- Transformácia a zlučovanie podriadených organizácii kapitol štátneho rozpočtu v rámci ESO
- Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti

- Vyrovnane hospodárenie fakultných a univerzitných nemocníc
- Implementácia prvej fázy e-health eSO1
- Výdavkové priority - zvýšenie miezd učiteľom, zamestnancom úradov práce, kapacít materských škôl
- Výstavba diaľnic

Boj proti daňovým podvodom a analytické kapacity:

- Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtného systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem. Zavedenie insolvenčného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadia špecializované senáty na krajských sudoch so zameraním na daňovú oblasť.
- Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR
- Zverejňovanie platenia DPPO

Služby zamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť:

- Uprednostňovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien
- Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce
- Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami
- Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce
- Posilnenie finančných motivácií zamestnať sa - súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy.

Predškolské zariadenia:

- Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa

- Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.

Nezamestnanosť mladých:

- Prijatie systému záruk pre mladých ľudí do 29 rokov.
- Identifikácia sektorovej potreby zručnosti na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání (NSP)

Odborne vzdelávanie a postavenie učiteľov:

- Zvyšovanie miezd učiteľov.
- Lepšie zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy, podpora odbornej praxe žiakov vykonávanej priamo v podnikoch a zmeny v normatívnom financovaní odborného regionálneho školstva s cieľom posilniť kvalitu odborného vzdelávania.

Marginalizované rómske komunity:

- Zvyšovanie počtu asistentov učiteľov
- Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku

Výskum a vývoj:

- Opatrenia z Akčného plánu stratégie RIS3
- Transparentnosť regulácie sieťových odvetví:
- Hodnotenie potreby ďalšej regulácie
- Zverejňovanie analýzy ku všetkým zásadnejším zmenám politik regulačného obdobia
- Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO

Prepájanie sústav a sietí:

- Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom
- Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom

Energetická efektívnosť v podnikoch:

- Podpora energetických auditov pre malé a stredne firmy
- Implementácia smernice o energetickej efektívnosti

Verejná služba:

- Reforma štátnej služby
- Model prevádzky Integrovaných obslužných miest
- Grantový program pre posilnenie analytických kapacít vo VS
- ESO - Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa

Justícia:

- Skrátenie dĺžky súdneho konania
- Elektronický súdny spis
- Zavedenie elektronickej Zbierky zákonov SR

STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Tabuľka 21: STEEP analýza pomôže získať obraz o sociálnom, technologickom, ekonomickom, ekologickom, politickom a hodnotovom prostredí, ktoré vplyvajú na rozvoj obce

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Pokles počtu obyvateľstva, starnutie, rastúci záujem o sociálne služby	Využívanie IKT pre komunikáciu s obyvateľstvom	Využívanie štrukturálnych fondov EU pre spolufinancovanie projektov	Relatívne dobrý stav životného prostredia	Pripravenosť Vlády SR na čerpanie finančných prostriedkov alokovaných v štrukturálnych fondoch EU	Zmena postojov obyvateľstva a ich zapájanie do rozvojových aktivít
Absencia adekvátneho prepojenia vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce	Dostupná technológia a využívaná technológia	Daňové zaťaženie	Možnosti obnovy a tvorby životného prostredia (revitalizácia krajiny)	Podpora Vlády SR v oblasti podnikateľského prostredia, inovácii, výskumu a vývoja, cestovného ruchu	Rasizmus, xenofóbia a kriminalita
Nárast kriminality, chudoby, MKR	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Nové trhy a investičné príležitosti pre zamestnávateľov a podnikateľov	Objavenie doposiaľ neidentifikovaných ekologických zdrojov znečistenia	Proces verejného obstarávania a s ním spojená legislatíva	Tímova spolupráca
	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológií	Dobudovanie cestnej infraštruktúry	Zhoršenie kvality podzem. zdrojov vody a nedostatok kvalitnej pitnej vody	VUC podporujúca miestny rozvoj	Osobné hodnoty

A.III.5. Zhodnotenie súčasného stavu územia

5.1 SWOT analýza potenciálneho rozvoja obce Biel

Zhodnotenie súčasného stavu územia formou SWOT analýzy je spracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

Tabuľka 26: SWOT – analýza rozvoja obce Biel

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha pre export do Maďarska, Ukrajinu • vybudované železničné prepojenie regiónu so susediacimi krajinami • výborný pôdny potenciál • vhodné podmienky pre bytovú výstavbu • schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach • atraktívne prírodné prostredie a vysoký podiel kultúrnych pamiatok • dobré pokrytie obce signálmi mobilných operátorov • dostupnosť širokopásmového internetu • existencia verejného rozhlasu • dobrá spolupráca obecného zastupiteľstva s aktérmi lokálneho života • vysoká angažovanosť obce o spoluprácu s ďalšími obcami v riešení spoločných problémov • priaznivé podmienky pre multifunkčné poľnohospodárstvo	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúca rozvinutá priemyselná výroba • chýbajúce rýchlostné komunikácie • slabá rozvinutosť vidieckych oblastí • nedostatok sociálnych bytov • nízka životná úroveň • zlá platobná schopnosť zamestnávateľských subjektov • nízka konkurenčná schopnosť • absencia rozvojových programov • nedostatok finančných zdrojov na údržbu technickej infraštruktúry • zlý stav miestnych komunikácií, chodníkov, parkovíská

Príležitosti:	Ohrozenia:
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšený záujem zahraničných investorov • využitie štrukturálnych fondov • vybudovanie rýchlostnej cesty • rozvoj služieb školstva k vytváraniu pracovných príležitosti • zlepšením dopravnej dostupnosti atraktívniť vidiek pre podnikanie a cestovný ruch • rozvoj hospodárskych aktivít • rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, parkoviská • vybudovanie kamerového systému • efektívne využitie podporových programov na rozvoj poľnohospodárstva a vidieka • zníženie miery nezamestnanosti • možnosti rozvoja turistiky • ochrana životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> • nestabilita podnikateľského prostredia • nepriaznivý populačný vývoj • nedostatok finančných zdrojov na rozvoj a podporu obce • nedostatočná schopnosť obce čerpať finančné prostriedky z EÚ • vysoké odvodové zaťaženie • nedostatok finančných prostriedkov na ďalšie skvalitnenie technickej infraštruktúry • zhoršenie kvality miestnych komunikácií z dôvodu nedostatku financií na ich údržbu • nedostatok finančných prostriedkov na skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj technickej infraštruktúry • znehodnocovanie prírodného agropotenciálu územia • nezájem o turistické produkty obce • implementácia investičných programov bez rešpektovania princípov trvalo udržateľného rozvoja • neschopnosť subjektov písať kvalitné projekty a využívať podporné programy štátu a EU

5.2 Kľúčové disparity – hlavné faktory rozvoja

Kľúčové disparity:

- Nevyhovujúci stav chodníkov

- Nevyužívanie kultúrneho a prírodného potenciálu obce v oblasti cestovného ruchu pre vytváranie turistických produktov a služieb
- Nízka kvalita miestnych komunikácií
- Absencia možnosti prevencie kriminality
- Nedostatok finančných zdrojov
- Nezamestnanosť
- Migračný problém obyvateľstva

Hlavné faktory rozvoja

- Využitie výhodných polohových a prírodných podmienok obce
- Bohatý prírodný, kultúrny a historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
- Zvýšenie atraktivity územia obce
- Skvalitnenie miestnych komunikácií – chodníky
- Vybudovanie kamerového systému
- Revitalizácia obecnej zelene
- Dobré cezhraničné kontakty
- Výborné pôdno - klimatické podmienky
- Dobré priestorové kapacity pre ďalší rozvoj obce
- Využitie zdrojov z fondov EU

Rozdiely medzi rozvojom občianskej vybavenosti a obchodu a zvyšujúcimi sa požiadavkami pri zabezpečení služieb, voľnočasových aktivít, športu, relaxu, aktívneho oddychu, čo môže mať za následok znižovanie atraktivity sídelného prostredia

Formulár 7/č. A 14 - Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík (rozvoja územia)

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Technické	Územie	Priemyselné havárie	Znečistenie životného prostredia	Nízka
Ekologické	Územie	Objavenie doposiaľ neidentifikovaných ekologických zdrojov znečistenia	Nadmerné ekologické znečistenie	Nízka
Sociálne	Územie	Neúmerné zvyšovanie počtu sociálne	Rastúca kriminalita	Nízka

		nepripravených obyvateľov		
Ekonomické	Územie	Financovanie z komplementárnych zdrojov financovania	Nerealizovanie rozvojových projektov	Stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

B.6 – Strategická časť

Strategická časť PHSR nadväzuje na analytickú časť. Záver analytickej časti obsahuje SWOT analýzu a hodnotenie možných rizík. Zámerom tejto kapitoly je identifikácia prioritných rozvojových oblastí obce a zároveň stanovenie strategických cieľov, priorít a opatrení predstavujúcich rozvojovú stratégiu obce.

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Pri spracovaní tohto dokumentu boli plno akceptované najvýznamnejšie rozvojové dokumenty týkajúce sa územia obce – Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020, ako aj s Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014), Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001), Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016-2022, Regionálna inovačná stratégia Košického samosprávneho kraja, ako aj zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

6.1 Stratégia rozvoja obce (vypracovanie strategickej vízie na základe podkladov pracovných skupín)

Strategickou víziou obce je využitím vnútorného potenciálu obce vytvoriť prítiažlivú a zaujímavú lokalitu pre vidiecke bývanie s komplexne vybudovanou infraštruktúrou, kvalitnými životnými podmienkami a zdravým životným prostredím.

Riadiaci tím a pracovné skupiny formulovali nasledovnú strategickú víziu obce Biel:

Formulár 8/ č. S 1 - Plánovací formulár – Vízia, strategický cieľ

Vízia
„Chceme, aby v roku 2022 v každej prioritnej oblasti (v hospodárskej, sociálnej, technickej, environmentálnej) obec Biel bola konkurencieschopná. Obec sa intenzívne bude starať o marginalizované skupiny a bude podporovať rovnosť príležitostí. Ľudia sa budú zaujímať o dianie v obci a venovať svoj čas aj skrášľovaniu svojho okolia a obce. V obci pre relax bude slúžiť revitalizovaný obecný zeleň, kde medzi inými aj rodiny s malými deťmi budú môcť obdivovať bohatú faunu a flóru obce. Miestna občianska infraštruktúra bude kvalitná: verejné osvetlenie bude modernizované, budú vybudované nové bytové domy. Obec bude investovať aj do miestnej dopravnej a technickej infraštruktúry: budú vybudované nové chodníky, cyklotrasy smerom Čierna nad Tisou, pre bezpečnosť občanov bude vybudovaný kamerový systém v obci.“
Strategický cieľ
Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, konkurencieschopnosti obce a ekonomickej výkonnosti s trvale udržateľným rozvojom a rešpektovaním strategických cieľov VUC.

Zdroj: vlastne spracovanie

Obyvatelia obce Biel si želajú, aby ich obec v roku 2022 bola prosperujúcou obcou juhovýchodného Slovenska a to tak po stránke ekonomickej, sociálnej a environmentálnej, ako aj z hľadiska kvality života jeho obyvateľov. Na území obce budú vytvorené podmienky pre podporu zdravého životného štýlu.

Kultúrne a športové dianie poskytuje občanom i návštevníkom obce všestranné možnosti oddychu. Sociálne služby poskytované v obci budú na vysokej úrovni. Obec sa intenzívne bude starať o marginalizované skupiny a bude podporovať rovnosť príležitostí – bude obcou, kde všetci majú rovnaké šance. V obci bude zabezpečené dostatok verejnej zelene a ulice, chodníky, parky a fasády budov budú udržiavané v čistote. Kvalita životného prostredia bude vysoká.

Prosperujúce hospodárstvo obce bude založené na troch pilieroch – priemyselnej a poľnohospodárskej výrobe a službách. Obyvatelia obce budú využívať rozvinutú dopravnú, technickú a občiansku infraštruktúru. Na území obce budú primerané pracovné ponuky aj pre najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva.

V strednodobom horizonte cieľom obce Biel je dosiahnuť vysokú úroveň spolupráce na regionálnej, nadregionálnej, resp. medzinárodnej úrovni prostredníctvom podpory formovania vzájomných partnerstiev.

Globálnym cieľom Programu rozvoja obce Biel je podporiť vyvážený rozvoj v obci prostredníctvom postupného zvyšovania jej konkurencieschopnosti. Strategickým cieľom rozvojovej stratégie je vybudovať príťažlivú obec pre vlastných obyvateľov ako aj návštevníkov obce, zlepšiť občiansku a technickú infraštruktúru obce, zlepšiť súčasný stav životného prostredia v obci, zviditeľniť obec pre potenciálnych turistov a potenciálnych podnikateľov, a tým aj posilniť miestnu ekonomiku.

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych a sociálnych podmienok v obci boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

- Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj obce
- Investície do občianskej a technickej infraštruktúry obce
- Ochrana životného prostredia

Obec chce v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2022 naplniť kľúčové priority rastu:

- inteligentný rast založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácii
- udržateľný rast
- inkluzívny rast s dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby

Hlavné dlhodobé zámery obce sú:

- trvalo udržateľný a komplexný rozvoj obce v oblasti ekonomiky a sociálnej politiky
- riešenie súčasných a predpokladaných environmentálnych problémov obce

Obec Biel v rámci rozvoja bývania bude sledovať nasledovne ciele:

- podporovať rekonštrukciu, modernizáciu a zatepľovanie rodinných domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na čo najhospodárnejšie nakladanie s energiami
- úpravu a rekonštrukciu bezprostredného okolia rodinných domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce
- podporovať výstavbu nových domov a budov na území obce a zvlášť v lokalitách navrhovaných v územnom pláne obce

V strednodobom horizonte je potrebné podporovať modernizáciu športovísk, rozvoj športu pre všetkých, vrátane školskej telesnej a športovej výchovy a samozrejme aj miestny vrcholový a výkonnostný šport, ako aj motivačné športové podujatia pre rodiny. V danom časovom horizonte je potrebné zo strany samosprávy obce sa zamerať aj na zlepšenie podmienok na poskytovanie voľnočasových a záujmových aktivít (vybudovaním verejných priestorov pre aktívny pohyb obyvateľov, poskytnutím priestorov na realizáciu klubových aktivít).

6.2. Hlavné strategické ciele a priority rozvoja obce (na základe formulovanej vízie pracovné skupiny navrhnu globálne, špecifické, tematické a územné ciele; strategickú časť prerokuje zastupiteľstvo na zasadnutí a verejnosť na verejnom prerokovaní)

Strategický program a akčný plán Programu hospodárskeho rozvoja obce Biel sú v súlade s globálnym cieľom, strategickými cieľmi a prioritami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016-2022. Pre naplnenie uvedenej vízie obce obec stanovila tri prioritne oblasti svojho rozvoja počas rokov 2016 – 2022:

1. sociálno - technická oblasť
2. hospodárska oblasť
3. environmentálna oblasť.

V rámci týchto priorít sa navrhujú tieto strategické ciele:

1. sociálno – technická oblasť:

- Zlepšenie oblasti nezamestnanosti
- Zlepšenie podmienok na vzdelávanie
- Zlepšenie možnosti na športovanie a voľnočasové aktivity
- Zlepšenie podmienok pre bývanie mladých rodín
- Zlepšenie kontaktu zástupcov obce s obyvateľmi

Kvalitná sociálno - technická infraštruktúra zabezpečujúca spokojnosť medzi obyvateľmi obce.

Absolútnu nezamestnanosť, teda situáciu, keď je na trhu práce nedostatok ponuky voľných pracovných miest a prebytok dopytu, teda čakaťov na prácu, je možné riešiť len pokusom o vyrovnanie úrovne dopytu a ponuky na trhu práce, teda náhradou nedostatku disponibilných pracovných miest tvorbou nových pracovných miest. V týchto prioritných oblastiach rozvoja si obec stanovila strategické ciele a navrhla opatrenia, ktorými tieto strategické ciele dosiahne. Pri realizácii stratégie bude kladený dôraz na rešpektovanie princípov trvalo udržateľného rozvoja obce.

Tabuľka 27: Strategický cieľ č.1

Strategický cieľ č.1. zastavenie vytlačania pracovnej sily z trhu práce	
<i>Špecifický cieľ č.1.1</i>	Tvorba nových pracovných miest v IT sektore
<i>Špecifický cieľ č.1.2</i>	Podpora tvorby nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky
<i>Špecifický cieľ č.1.3</i>	Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu
<i>Špecifický cieľ č.1.4</i>	Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu

Tabuľka 28: Strategický cieľ č.2

Strategický cieľ č.2 rozvoj vidieka podporou odbytu domácej poľnohospodárskej produkcie	
<i>Špecifický cieľ 2.1.</i>	Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
<i>Špecifický cieľ 2.2.</i>	Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych produktov v oblasti vidieckeho turizmu.

Tabuľka 29: Strategický cieľ č.3

Strategický cieľ č.3 hľadanie alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá z dôvodu jej nadbytočnosti bola z trhu práce vytlačená	
<i>Špecifický cieľ 3.1.</i>	Podpora rozvoja komunitného spôsobu života

3 hospodárska oblasť:

Trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych zdrojoch.

- Zlepšenie dopravnej infraštruktúry v obci
- Zlepšenie kultúrnej infraštruktúry v obci

4 environmentálna oblasť:

- Zlepšenie technických a environmentálnych parametrov majetku obce
- Zlepšenie zdravého životného prostredia v obci Biel
- Zlepšenie ekológie v obci

6.3. Návrh stratégie a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja

Formulár 9/ č. S2 - Tabuľka strategických cieľov a opatrení v jednotlivých oblastiach rozvoja

Vízia	Prioritná oblasť: Hospodárska	<u>Cieľ 1a</u> Zníženie energetickej náročnosti verejných budov.	<u>Opatrenie 1.1</u> Znižovanie energetickej náročnosti pri poskytovaní obecných služieb.
		<u>Cieľ 1b</u> Rozvoj cestovného ruchu.	<u>Opatrenie 1.2</u> Podpora obnovy, rozvoja a zachovania turistických objektov.
	Prioritná oblasť: Sociálno-technická	<u>Cieľ 2a</u> Rozvoj miestnych komunikácií.	<u>Opatrenie 2.1</u> Rozšírenie a skvalitnenie miestnych komunikácií.
		<u>Cieľ 2b</u> Optimalizovanie občianskej a technickej infraštruktúry mesta.	<u>Opatrenie 2.2</u> Budovanie a rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry mesta.
		<u>Cieľ 2c</u> Bezpečná dedina.	<u>Opatrenie 2.3</u> Vybudovanie kamerového systému
	Prioritná oblasť: Environmentálna	<u>Cieľ 3a</u> Skvalitnenie ochrany životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.	<u>Opatrenie 3.1</u> Znižovanie zaťaženia životného prostredia.

Zdroj: Vlastné spracovanie

C.7 – Programová časť

Operačné programy v rokoch 2014 – 2020 Slovensko bude čerpať Európske štrukturálne a investične fondy (ďalej len „EŠIF“) prostredníctvom 6 základných operačných programov:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie (OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Samostatným režimom sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie:

- Technická pomoc

7.1. Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR obce

Programová časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Program obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálno-technickej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít.

Prioritná oblasť 1: Hospodárska

Skvalitniť dopravnú infraštruktúru obce priebežnou modernizáciou existujúcej infraštruktúry a budovaním novej v rozvojových územiach, zohľadňujúc požiadavky ekológie. Zvýšenie kvality, bezpečnosti a plynulosti dopravy v obci a minimalizovať jej negatívny vplyv na obyvateľov a návštevníkov obce.

Cieľ 1.A : Rozvoj miestnych komunikácií

Opatrenie 1.1 - Rozšírenie a skvalitnenie miestnych komunikácií

Aktivity /Projekty:

- Výstavba nových chodníkov
- Budovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií
- Výstavba parkoviska pred Obecným Úradom a cintorínom

Cieľ 1.B: Rozvoj cestovného ruchu

Opatrenie 1.2 - Podpora obnovy, rozvoja a zachovania turistických objektov.

Aktivity /Projekty:

- Riešenie cyklotrasov smerom do Čiernej nad Tisou / Projektová príprava a realizácia cyklistických trás - budovanie cyklistickej infraštruktúry v spolupráci s Medzibodrožským regiónom
- Výstavba amfiteátra / Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií
- Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií

Prioritná oblasť 2: Sociálna

Strategický cieľ: Skvalitnenie služieb a infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu. Podpora budovania, údržby a obnovy turistickej infraštruktúry, propagácia a prezentácia obce. Spojením a vyváženým využívaním prírodných, historických a kultúrnych hodnôt, vytvárať podmienky pre posilnenie návštevnosti obce. Podpora rozvoja podnikania v oblasti cestovného ruchu cieľom zvýšiť zamestnanosť a kvalitu života v regióne. Zlepšiť spoluprácu medzi obcami v rámci regiónu a vytvoriť spoločný produkt s cieľom predĺžiť pobyt záujemcov o cestovný ruch .

Cieľ 2.A: Zníženie energetickej náročnosti verejných budov

Opatrenie 2.1 - Rekonštrukcia verejných budov a znižovanie energetickej náročnosti pri zabezpečení obecných služieb

Aktivity /Projekty:

- Zateplenie obecného úradu
- Rekonštrukcia a zateplenie budovy základnej školy v obci

Cieľ 2.B: Optimalizovať občiansku infraštruktúru obce

Opatrenie 2.2 - Budovanie a rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry obce

Aktivity /Projekty:

- Výstavba detského dopravného ihriska
- Výstavba multifunkčného ihriska
- Výstavba telocvične pre Základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským v Bieli

Prioritná oblasť 3: Environmentálna

Strategický cieľ: Ochrana a tvorba životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva, ochrany zdravia obyvateľstva a zachovanie, ochranu a obnovu prírodného prostredia . *Podpora integrácie rôznych skupín obyvateľov do spoločenského života (pre marginalizované skupiny a deti, mladých a rodín). Rozvoj aktívneho občianstva. Vytvorenie bezpečného života v obci. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, skrášlenie vzhľadu obce, podpora environmentálnej výchovy detí predškolského a školského veku i širokej verejnosti. Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.*

Cieľ 3A: Bezpečná dedina

Opatrenie 3.1 - Vybudovanie kamerového systému

Aktivity /Projekty:

- Vybudovanie kamerového systému v obci v záujme ochrany zdravia a majetku občanov a prevencia trestnej činnosti v obci.

Cieľ 3.B.: Zlepšenie stavu životného prostredia

Opatrenie 3.2 - Ochrana životného prostredia vo vzťahu ku všetkým prírodným hodnotám územia a využiť celý bohatý potenciál územia.

Aktivity /Projekty:

- Vytvorenie izolačného pásu zelene
- Riešenie revitalizácie vodnej plochy Čalló a Téglagödör – protipovodňové opatrenie
- Vybudovanie rigolov na odvádzanie dažďovej vody

Opatrenie 3.3. Podpora aktivít v oblasti vodného hospodárstva

Aktivity /Projekty:

- Dokončenie výstavby a rekonštrukcia kanalizácie

Opatrenie 3.4 - Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva

Aktivity /Projekty:

- Zriadenie kompostoviska , nákup drvičky, kosačiek a krovínerezov

7.2. Projekty a ich priradenie k jednotlivým cieľom a prioritám

Formulár 10/P1 – Tabuľka opatrení, projektov a priorit podľa oblastí

Prioritná oblasť P 1 Hospodárska oblasť

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť / oblasť
1.1 - Rozšírenie a skvalitnenie miestnych komunikácií	Výstavba nových chodníkov	Hospodárska - doprava
	Budovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Hospodárska - doprava
	Výstavba parkoviska pred Obecným Úradom a cintorínom	Hospodárska – využitie kultúrneho dedičstva
Opatrenie 1.2 - Podpora obnovy, rozvoja a zachovania turistických objektov.	Riešenie cyklotrasov smerom do Čiernej nad Tisou / Projektová príprava a realizácia cyklistických trás - budovanie cyklistickej infraštruktúry v spolupráci s Medzibodrožským regiónom	Hospodárska - doprava
	Výstavba amfiteátra / Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií	Hospodárska - kultúra
	Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií	Hospodárska - kultúrna infraštruktúra

Formulár 11/P2: Prioritná oblasť P 2 Sociálna oblasť

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť / oblasť
2.1 - Rekonštrukcia verejných budov a znižovanie energetickej náročnosti pri zabezpečení obecných služieb	Zateplenie obecného úradu	Sociálna - kultúra
	Rekonštrukcia a zateplenie budovy základnej školy v obci	Sociálna - vzdelávanie

2.2 - Budovanie a rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry obce	Vybudovanie nových bytových domov	Sociálna - bývanie
	Výstavba detského dopravného ihriska	Sociálna - šport
	Výstavba multifunkčného ihriska	Sociálna - šport
	Výstavba telocvične pre Základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským v Bieli	Sociálna - vzdelanie

Formulár 12/P3: Prioritná oblasť P 3 Environmentálna oblasť

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť / oblasť
3.1 - Vybudovanie kamerového systému	Vybudovanie kamerového systému v obci v záujme ochrany zdravia a majetku občanov a prevencia trestnej činnosti v obci.	Environmentálna – ochrana zdravia a životného prostredia
3.2 - Ochrana životného prostredia vo vzťahu ku všetkým prírodným hodnotám územia a využiť celý bohatý potenciál územia.	Vytvorenie izolačného pásu zelene	Environmentálna – životné prostredie
	Riešenie revitalizácie vodnej plochy Čalló a Téglagödör – protipovodňové opatrenie Výstavba rigolov na odvádzanie dažďovej vody	Environmentálna - vodné hospodárstvo
3.3. Podpora aktivít v oblasti vodného hospodárstva	Dokončenie výstavby a rekonštrukcia kanalizácie	Environmentálna – vodné hospodárstvo
3.4 - Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva	Zriadenie kompostoviska a nákup drvičky, kosačiek a krovínorezov	Environmentálna – odpadové hospodárstvo

Zdroj: vlastne spracovanie

7.3. Súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt

Monitorovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v prehľade vo formulári P2 (príloha PHSR). Ukazovatele sú rozdelené do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu - práce, tovary a služby, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska,
- ukazovatele výsledku - okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo sa jedná o služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu - dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý však realizátor projektu nemôže ovplyvniť.

Navrhované ukazovatele zohľadňujú všetky tri základné prioritné oblasti trvalo udržateľného rozvoja obce: hospodársku, sociálno-technickú a environmentálnu oblasť.

Tabuľka 30: Navrhované ukazovatele

Názov ukazovateľa	Informačný zdroj	Merná jednotka
Zníženie prevádzkových nákladov občianskej infraštruktúry obce	Obec	EUR
Objem investícií do skvalitnenia občianskej infraštruktúry	Obec, ostatné úrady a organizácie	EUR
Objem investícií do skvalitnenia technickej infraštruktúry	Obec, ostatné úrady a organizácie	EUR
Zrekonštruované resp. novovybudované miestne komunikácie	Obec	Km
Novovybudované prvky technickej infraštruktúry obce	Obec	Počet
Spokojnosť obyvateľov s využívaním voľného času	dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kvalitou životného prostredia obce	dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť návštevníkov, turistov s obcou	dotazníkový prieskum	% návštevníkov/turistov

D.8 – REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Akčný plán obce Biel na obdobie 2016 - 2022

Samostatným režimom sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie:

- Technická pomoc

8.1. Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR

PHSR obce Biel je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované organizáciami zriadenými a založenými obcou, resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami. Pre udržiavanie a realizáciu PHSR obce Biel bude zriadená Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PHSR obce Biel, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a v prípade potreby navrhovať zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce.

8.2. Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie

Proces realizácie PHSR obce Biel sa začne po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom. Realizácia PHSR obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich organov (obecne zastupiteľstvo, starosta).

Úlohou Riadiacej komisie pre riadenie realizácie PHSR obce Biel bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PHSR obce Biel podľa potreby

- jeden- krát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PHSR obce Biel
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov za účelom koordinácie aktivít v obci
- aktualizovať PHSR obce Biel (podľa potreby) – je to otvorený dokument

8.3. Stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám

S jednotlivými cieľovými skupinami bude komunikácia zabezpečená prostredníctvom obecnej tabule, internetu (na <http://www.obec Biel/>) a miestnych médií. Ďalším nástrojom komunikácie sú rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starosta obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže dať stanovisko k prerokovanému materiálu.

8.4. Systém monitorovania a hodnotenia

Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú uvedené vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu.

Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OcÚ, resp. monitorovacia správa schválená riadiacim organom v systéme ITMS alebo podobnom.

Za prípravu monitorovacej správy zodpovedá príslušný garant podľa povahy projektu. Jednať sa pritom môže o starostu obce, hlavného kontrolóra obce, poslancov, resp. inú poverenú osobu.

Cieľom monitorovania je získavanie informácií o reálnom plnení opatrení, o prípadnom negatívnom vývoji, spôsobe realizácie, definovanie a prijatie nápravných opatrení.

Samospráva jeden - krát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, OcU, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcie v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcie mimo stanovené termíny vykoná korekciu starosta obce. Celkový plán hodnotenia je spracovaný vo Formulári R5.

8.5. Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Súčasťou realizačnej časti PHSR je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov, v prípade PHSR obec sú to roky 2016-2017 (Tabuľka 31). Akčný plán je spracovaný podľa prioritných oblastí a obsahuje projekty s plánom realizácie na roky 2016 a 2017.

Tabuľka 31: Akčný plán

Názov projektu	Časový horizont	Predpokladané náklady v €
Oprava cesty Ulica Tatranská	2016 - 2017	50 000,-
Vybudovanie parkoviska na cintoríne	2017 - 2018	10 000,-
Kanalizácia – nákup čerpadiel	2016 -2019	17 000,-
Výstavba kanalizácie	2017-2018	40 000,-
Odvod dažďovej vody	2017 -2018	12 000,-
Rekonštrukcia 2x12 byt.jednotiek	2017 -2018	5 000,-
Údržba a rekonštrukcia verejného rozhlasu	2017-2018	500,-
Ozvučenie budovy domu smútku	2017-2018	2 000,-
Pasportizácia cintorína	2017-2018	3 000,-
MŠ oprava chodníka	2017-2018	3 000,-
Realizácia nových stavieb	2017-2018	15 000,-
Zavedenie kamerového systému	2017-2019	30 000,-
Oplotenie DDI - detského ihriska	2017-2018	3 000,-
Vybudovanie amfiteátra	2017-2019	17 000,-

E.9 – FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálnoekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Postupovalo sa podľa metodiky, a to nasledovne:

- Riadiaci tím zabezpečil spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR (Formulár Finančný rámec pre realizáciu PHSR) a indikatívny finančný plán PHSR, Formulár Indikatívny rozpočet – sumarizácia).
- Externý konzultant vypracoval návrhy hodnotiacich tabuliek podľa troch oblastí, (Formulár Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov).
- Návrh finančnej časti sa prerokoval v pracovnej skupine a s partnermi.
- Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu samosprávy a ďalších záväzných dokumentov.
- Riadiaci tím zabezpečil rozpracovanie Indikatívneho finančného plánu do akčných plánov

9.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Zdroje financovania realizácie PHSR je možné rozčleniť na dve základne kategórie:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia

Verejné zdroje:

- štátny rozpočet,
- štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond...),
- rozpočet vyšších územných celkov (VUC), rozpočet obce.

Ine zdroje:

- prostriedky fyzických osôb,
- prostriedky právnických osôb,
- úvery,
- príspevky medzinárodných organizácií,
- iné prostriedky.

Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2014-2020)

9.2. Model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálnoekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v PHSR obce Biel roky 2016-2022 budú plynúť z viacerých zdrojov:

- rozpočet mesta (čo je základným zdrojom financovania aktivít),
- fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z.z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,

- f) z prostriedkov právnických osôb,
  - g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
  - h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
  - i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.
- (2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie určené
- a) hospodársky zaostalým regiónom, ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie,
  - b) regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Európsky sociálny fond

Európsky sociálny fond sa sústreďí na zvyšovanie možnosti zamestnania, propagáciu vzdelávania, posilňovanie sociálneho začlenenia, odstraňovanie chudoby a zlepšenie schopností verejnej správy, v rámci čoho prispieva k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

V rámci programového obdobia 2014-2020, prostriedky z ESF sa zamerajú na štyri tematické ciele:

- podpora zamestnanosti a podpora pracovnej mobility
- podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe
- investície do vzdelávania, zručnosti a celoživotného vzdelávania
- posilňovanie inštitucionálnych kapacít a účinnej verejnej správy

Programové obdobie 2014-2020 kladie väčší dôraz na posilnenie partnerstva, čo sa týka aj nariadení ESF. Z pohľadu efektívnosti zdrojov ESF je nutne zabezpečiť sústredenie zdrojov v programovom období 2014-2020. V nadväznosti na to je tiež potrebné zaviesť spoločne ukazovatele, ktoré umožnia podrobnejšie monitorovanie a uľahčia posudzovanie vplyvov investícií na úrovni Európskej únie.

Kohézny fond

Kohézny fond sa zameriava na členské krajiny EÚ, ktorých hrubý národný dôchodok na obyvateľa je nižší než 90% priemeru EÚ a pomáha týmto regiónom investovať do transeurópskych dopravných sietí a životného prostredia.

Prostredníctvom financovania týchto oblastí umožňuje najmenej rozvinutým regiónom začleniť ich do jednotného trhu Európskej únie. Prostriedky z Kohézneho fondu sú v značnej miere určené predovšetkým na financovanie veľkých projektov v oblasti výstavby infraštruktúry, ktoré sú súčasťou národných programov rozvoja dopravy a ochrany životného prostredia.

V programovom období 2014-2020, prostriedky z KF sú zamerané na podporu:

- investícií zameraných na zabezpečenie súladu s normami v oblasti životného prostredia
- projektov v oblasti energetiky (za predpokladu, že ide o projekty, ktoré zohľadňujú životné prostredie - podporujú napríklad energetickú efektívnosť alebo využitie energie z obnoviteľných zdrojov)
- investícií do transeuropejských dopravných sietí, ako aj mestských a nízkouhlíkových dopravných systémov

9.3 Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EU) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu.

Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty MAS a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Do kategórie 4 a 5 spadajú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez stavebného povolenia či ukončeného procesu VO).

INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN NA CELÚ REALIZÁCIU PHSR

Zdroje financovania realizácie PHSR je možné rozdeliť na dve základné kategórie:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia

- Verejné zdroje

- ✓ štátny rozpočet,
- ✓ štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- ✓ rozpočet vyšších územných celkov (VÚC),
- ✓ rozpočet obce.
- Iné zdroje
  - ✓ prostriedky fyzických osôb,
  - ✓ prostriedky právnických osôb,
  - ✓ úvery,
  - ✓ príspevky medzinárodných organizácií,
  - ✓ iné prostriedky.
- Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia
  - ✓ finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2016-2022)

ZÁVER

Dokumentácia Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel po prerokovaní a verejnom pripomienkovaní bude schválený obecným zastupiteľstvom. Samospráva o tom bude informovať verejnosť na úradnej tabuli, webovej stránke a v miestnom rozhlase.

Formulár 19/ č. Z1 - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel na roky 2016 – 2022.</p> <p>– Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014).</p>
Prerokovanie	<p>– Prerokovanie v orgánoch samosprávy (zastupiteľstvo, odborné komisie).</p> <p>– Verejné pripomienkovanie č. 1:</p> <p>– Verejné pripomienkovanie č. 2:</p>
Schválenie	<p>– Návrh na uznesenie zastupiteľstva – obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHSR obce Biel na roky 2016-2022.</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Povinné prílohy PHSR

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Zoznam členov Riadiaceho tímu:

Bc. Ladislav Jurčák - starosta obce

František Czetó - zástupca starostu obce

Riešiteľsky kolektív:

Bc. Ladislav Jurčák - starosta obce

František Czetó - zástupca starostu obce

členovia miestneho zastupiteľstva

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014)
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020
- Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2014 – 2020
- Integrovaný regionálny operačný program na obdobie 2014-2020
- OP Ľudské zdroje na obdobie 2014-2020 (OP LZ)
- OP Kvalita životného prostredia na obdobie 2014-2020 (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra na obdobie 2014-2020 (OP II)
- OP Výskum a inovácie na obdobie 2014-2020 (OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa na obdobie 2014-2020 (OP EVS)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001)
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Metodika na vypracovanie PHSR obce/obci/VUC (v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2009-2015
- Územný plán veľkého územného celku Košického kraja
- Územný plán obce Biel, 2007, Zmeny a doplnky č.1/2016
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Biel do roku 2005
- <http://www1.enviroportal.sk/index.php>
- www.statistics.sk

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

PHSR program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

OP operačný program

IROP Integrovaný regionálny operačný program

EZ Ľudské zdroje

KŽP Kvalita životného prostredia

II Integrovaná infraštruktúra

VaI Výskum a inovácie

EVS Efektívna verejná správa

SR Slovenská republika

EU Európska únia

CR Cestovný ruch

MSP Malé a stredné podniky

MŠ Materská škola

ZŠ Základná škola

ČOV Čistiareň odpadových vôd

Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2)

Projektový zámer 1/1/1/1

Názov projektu		Zateplenie obecného úradu
Cieľ projektu		zníženie energetickej náročnosti budovy
Termín		2017/2018
Garant		obec + verejný sektor
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje:		operačné programy EÚ
Oprávnené náklady spolu – EUR		podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne zdroje	
	národné zdroje/ ŠR	
	zdroje EÚ	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy		komplexne rekonštruovaná, moderná budova obecného úradu
Užívatelia		zamestnanci obecného úradu
Indikátory monitoringu		energetická náročnosť budovy

Projektový zámer 1/2/1/1

Názov projektu	Riešenie cyklotrasy smerom do Čiernej nad Tisou	
Cieľ projektu	rozvoj cestovného ruchu resp. podpora obnovy, rozvoja a zachovania turistických objektov.	
Termín	2016/2017	
Garant	obec + verejný sektor	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje:	operačné programy EÚ	
Oprávnené náklady spolu – EUR	podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne zdroje	
	národné zdroje/ ŠR	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	novovybudované cyklotrasy.	
Užívatelia	občania obce, turisti	
Indikátory monitoringu		

Projektový zámer 1/2/1/2

Názov projektu		Výstavba amfiteátra.
Cieľ projektu		rozvoj cestovného ruchu resp. podpora obnovy, rozvoja a zachovania turistických objektov.
Termín		2016/2017
Garant		obec + verejný sektor
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje:		operačné programy EÚ
Oprávnené náklady spolu – EUR		podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne zdroje	
	národné zdroje/ ŠR	
	zdroje EÚ	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy		novovybudovaný amfiteáter
Užívatelia		občania obce, turisti, deti, rodiny
Indikátory monitoringu		

Projektový zámer 2/1/1/1

Názov projektu		Výstavba nových chodníkov.
Cieľ projektu		rozvoj miestnych komunikácií, resp. rozšírenie a skvalitnenie miestnych komunikácií
Termín		2017
Garant		obec + súkromný sektor+ verejný sektor
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje		operačné programy EU
Oprávnené náklady spolu – EUR		podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/ŠR	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy		novovybudované chodníky
Užívatelia		občania obce, návštevníci, turisti
Indikátory monitoringu		nevyhovujúci stav chodníkov v obci

Projektový zámer 2/1/1/2

Názov projektu	Výstavba parkoviska pred OÚ a cintorín	
Cieľ projektu	zvýšenie počtu parkovacích miest v meste	
Termín	2016, 2017	
Garant	Obec Biel	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje:	operačné programy EU	
Oprávnené náklady spolu – EUR	podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne zdroje	
	národné zdroje/ ŠR	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	novovytvorené parkoviská bezpečnejšia doprava v obci – zníženie parkovacích áut na krajnici ciest	
Užívatelia	občania a návštevníci mesta	
Indikátory monitoringu	nedostatok parkovacích miest	

Projektový zámer 2/2/1/1

Názov projektu	Vybudovanie nových bytových domov.	
Cieľ projektu	cieľom tohto projektu je optimalizovať občiansku infraštruktúru obce, resp. budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry obce	
Termín	2018	
Garant	obec + verejný sektor	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje	operačné programy EU	
Oprávnené náklady spolu – EUR	podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/ŠR	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	nové bytové domy – nízky počet verejných bytov v obci	
Užívatelia	obyvatelia obci	
Indikátory monitoringu	nízky počet verejných bytov.	

Projektový zámer 2/2/1/2

Názov projektu	Dokončenie výstavby a rekonštrukcia kanalizácie.	
Cieľ projektu	Cieľom tohto projektu je optimalizovať občiansku infraštruktúru obce, resp. budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry obce	
Termín	2017-2022	
Garant	obec + verejný sektor	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje	operačné programy EU	
Oprávnené náklady spolu – EUR	podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/ŠR	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	nové bytové domy – nízky počet verejných bytov v obci	
Užívatelia	obyvatelia obci	
Indikátory monitoringu	nekvalitné zaobchádzanie s odpadovými vodami	

Projektový zámer 2/2/1/3

Názov projektu		Výstavba detského dopravného ihriska.
Cieľ projektu		Cieľom je tohto projektu je vytváranie podmienok pre aktívne využitie voľného času.
Termín		2016/2017
Garant		mesto - Verejný sektor
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje		Operačné programy EU
Oprávnené náklady spolu – EUR		Podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu.
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/štátny rozpočet	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy		Novovytvorené dopravné ihrisko pre deti.
Užívatelia		deti, rodiny
Indikátory monitoringu		

Projektový zámer 2/2/1/4

Názov projektu	Výstavba nového multifunkčného ihriska.	
Cieľ projektu	Cieľom je tohto projektu je vytváranie podmienok pre aktívne využitie voľného času.	
Termín	2017/2018	
Garant	mesto - Verejný sektor	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje	Operačné programy EU	
Oprávnené náklady spolu – EUR	Podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu.	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/štátny rozpočet	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	Novovytvorené multifunkčné ihrisko.	
Užívatelia	deti, dorast, rodiny, občania, návštevníci	
Indikátory monitoringu		

Projektový zámer 2/2/1/5

Názov projektu		Výstavba telocvične pre ZŠ s VJM
Cieľ projektu		Cieľom je tohto projektu je zabezpečenie telocvične pre žiakov základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským.
Termín		2017
Garant		mesto - Verejný sektor
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje		Operačné programy EU
Oprávnené náklady spolu – EUR		Podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu.
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/štátny rozpočet	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy		Novovybudovaná telocvična.
Užívatelia		žiaci ZŠ s VJM
Indikátory monitoringu		Neexistuje uplatniteľná telocvična pre žiakov ZŠ

Projektový zámer 2/3/1/1

Názov projektu		Vybudovanie kamerového systému
Cieľ projektu		cieľom projektu je zabezpečenie bezpečnosti v obci, teda vybudovanie kamerového systému.
Termín		2017
Garant		obec + verejný sektor
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje		operačné programy EU
Oprávnené náklady spolu – EUR		podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu.
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne (VUC) zdroje	
	národné zdroje/ŠR	
	zdroje EU	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy		novovytvorený kamerový systém
Užívatelia		občania obci, návštevníci, turisti
Indikátory monitoringu		potreba vybudovania kamerového systému v obci v záujme ochrany zdravia a majetku občanov, a prevencia trestnej činnosti v obci

Projektový zámer 3/1/1/1

Názov projektu	Vytvorenie izolačného pásu zelene	
Cieľ projektu	zlepšenie stavu životného prostredia resp. ochrana životného prostredia vo vzťahu ku všetkým prírodným hodnotám územia a využiť celý bohatý potenciál územia.	
Termín	2016 – 2020, priebežne	
Garant	obec + verejný sektor	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje:	operačné programy EÚ	
Oprávnené náklady spolu – EUR	podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne zdroje	
	národné zdroje/ ŠR	
	zdroje EÚ	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	<p>prirodzená regulácia pôdnej a vzdušnej vlhkosti</p> <p>zníženia hluku a prachu v obci</p> <p>znižovanie/usmernenie nežiaduceho prúdenia a rýchlosti vetra</p> <p>zvýšenie biodiverzity na území obce</p>	
Užívatelia	občania a návštevníci obce	
Indikátory monitoringu	nedostatok verejnej zelene nevyhovujúci stav existujúcej zelene	

Projektový zámer 3/1/1/2

Názov projektu	Riešenie revitalizácie vodnej plochy Čalló a Téglagödör – protipovodňové opatrenie.	
Cieľ projektu	zlepšenie stavu životného prostredia resp. ochrana životného prostredia vo vzťahu ku všetkým prírodným hodnotám územia a využiť celý bohatý potenciál územia.	
Termín	2016 – 2020, priebežne	
Garant	obec + verejný sektor	
Spolupráca (partneri)		
Finančné zdroje:	operačné programy EÚ	
Oprávnené náklady spolu – EUR	podrobnejšia finančná špecifikácia projektu bude realizovaná neskôr pri aktualizácii tohto strategického dokumentu	
Verejné zdroje EUR	miestne zdroje	
	regionálne zdroje	
	národné zdroje/ ŠR	
	zdroje EÚ	
	verejné zdroje spolu	
Súkromné zdroje EUR	Podnikatelia	
	nadácie	
	iné	
	súkromné zdroje iné	
Výstupy	revitalizovaná vodná plocha	
Užívatelia	občania a návštevníci obce	
Indikátory monitoringu	nedostačujúca úroveň povodňových opatrení	

Príloha č. 5 - Dohoda o partnerstve

Partnerstvá

Obec ma uzavreté partnerstvo :

Na dohode sa pracuje, bude doplnene